

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R.L. Baars

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235144550

baarsr@noord-holland.nl

1 | 11

Betreft: RIVM-rapport Depositieonderzoek IJmond 2020

Verzenddatum

02 SEP. 2021

Geachte leden,

Kenmerk

1665703 /1665707

Bijgevoegd vindt u het rapport "Depositieonderzoek IJmond 2020. *Monsternamen, analyse en risicobeoordeling van PAK en metalen in neergedaald stof binnen- en buitenshuis in de IJmondregio*" (hierna: het rapport) van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Dit is het tweede deel van het gezondheidsonderzoek in de IJmond dat het RIVM uitvoert in opdracht van de provincie Noord-Holland en de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen (hierna: de IJmondgemeenten). Voor de aanleiding en context van dit rapport en voor informatie over andere onderdelen van het gezondheidsonderzoek in de IJmond verwijzen wij naar bijlage 1 in deze brief.

Uw kenmerk

Ons college deelt de zorgen van de bewoners in de IJmond over hun gezondheid. Wij begrijpen dat dit rapport opnieuw zorgen en onrust oplevert. De onderzoeksresultaten van het rapport onderstrepen voor ons college opnieuw de noodzaak en het belang om te blijven werken aan een gezondere leefomgeving in de IJmond. Op donderdagavond 2 september 2021 organiseren wij om 19.30 uur een online webinar met een presentatie door het RIVM. Ook is er dan gelegenheid om vragen te stellen. Dit webinar is ook voor uw leden toegankelijk. Hiernaast organiseren de IJmondgemeenten op vrijdagavond 3 september 2021 om 20:00 uur een online webinar voor de raadsleden van Velsen, Beverwijk en Heemskerk. Ook hier verzorgt RIVM een presentatie en krijgen de raadsleden de gelegenheid om vragen te stellen. Uw leden zijn bij dit webinar eveneens welkom.

In deze brief hebben we zo veel mogelijk letterlijk de teksten uit het rapport overgenomen. Dit geldt met name voor onderstaande constatering en het kopje 'Onderzoeksresultaten en duiding RIVM'.

In het rapport constateert het RIVM het volgende:

- In Wijk aan Zee, Beverwijk, Velsen-Noord en IJmuiden zijn meer PAK (polycyclische aromatische koolwaterstoffen) en metalen in de veegmonsters gemeten dan op de achtergrondlocaties buiten

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

de IJmond¹. De meetwaarden in Wijk aan Zee en bij het meetstation Reyndersweg zijn verreweg het hoogst. Voor sommige metalen zoals ijzer, mangaan, vanadium en chroom, en PAK, is de hoeveelheid hier zelfs 20 tot 100 keer meer dan op de achtergrondlocaties.

- De onderzochte stofdepositie brengt voor wat betreft PAK en lood verhoogde gezondheidsrisico's met zich mee voor mensen die via de huid of hand-mondcontact het stof binnen krijgen. Dit geldt voor spelende kinderen in de leeftijd van 1-12 jaar omdat die binnen en buiten spelen en op die manier de PAK en metalen van de stofdepositie binnen kunnen krijgen.
- Van andere metalen dan lood zijn geen gezondheidsrisico's door blootstelling via stofdepositie te verwachten.
- De blootstelling aan PAK via stofdepositie is ongewenst voor de gezondheid. De blootstelling aan PAK is via voedsel onder normale omstandigheden al vrij hoog. De bijdrage van blootstelling aan PAK via stofdepositie ten opzichte van de inname via voedsel is beperkt, desondanks dient extra blootstelling zo veel mogelijk beperkt te worden.
- Voor lood overschrijdt de geschatte blootstelling via neergedaald stof de gezondheidskundige grenswaarde, hetgeen ongewenst is voor de gezondheid van kinderen.
- Voor lood is bekend dat de dagelijkse blootstelling via onder andere voeding en drinkwater al hoger is dan wat als veilig beschouwd wordt. Daarom is het van belang om extra blootstelling aan lood via stofdepositie zo veel mogelijk te beperken.

Naar aanleiding van het RIVM-briefrapport "[Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond](#)" waar u op 14 april 2021 over bent geïnformeerd (kenmerk 1606307/1606516) hebben wij aangegeven hoe wij werken aan een gezondere leefomgeving in de IJmond. Ook hebben wij toen een appel gedaan op het Rijk voor scherpere regelgeving en het mogelijk maken van aanvullende maatregelen. Het voorliggende rapport geeft ons een bevestiging van de inzet om op zo kort mogelijke termijn stappen te zetten. Het rapport leidt voor ons college dan ook tot de volgende vergelijkbare hoofdpunten als met het RIVM-briefrapport van april 2021:

1. Wij zetten ons binnen onze bevoegdheden en kaders maximaal in om de leefomgeving in de IJmond gezonder te maken. Om stofdepositie en de hoeveelheid PAK en metalen daarin te verminderen is het belangrijk emissies zo veel mogelijk te beperken. Wij werken daaraan met onder andere de uitvoering van het Programma Gezonde Leefomgeving en het Programma Tata Steel 2020 – 2050. Ook hebben wij net als de IJmondgemeenten het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend. Voortvloeiend uit het SLA hebben we met IJmondgemeenten een lobbybrief gestuurd om in aanmerking te komen als pilot hoogblootgesteld gebied, waardoor extra onderzoek mogelijk wordt. De toewijzing van de pilots moet nog plaatsvinden. De IJmondgemeenten stellen in het najaar van 2021 hun Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond vast, een pakket van concrete maatregelen maakt daar onderdeel van uit.
2. Tata Steel heeft in haar Roadmap+ maatregelen opgenomen die in 2023 en daarna in 2025 significant moeten bijdragen aan de vermindering van emissies. Ook van stof, PAK en metalen. Wij

¹ De vier achtergrondlocaties betreffen De Zilk, De Rijk, Castricum en Amersfoort.

- vinden dat de Roadmap+ maatregelen zo snel mogelijk moeten worden uitgevoerd.
3. Samen met het Rijk en andere betrokkenen voeren wij de bredere discussie over de vraag of vanuit gezondheidkundig oogpunt de huidige normstelling en regelgeving wel voldoet in een gebied zoals de IJmond met cumulatie van stoffen vanuit verschillende bronnen en piekbelasting. Wij constateren met dit rapport dat gezondheidkundige grenswaarden voor in het bijzonder lood worden overschreden.
 4. Wij herhalen ons appel op het Rijk om aanvullende maatregelen mogelijk te maken om zo emissies te verminderen en gezamenlijk te werken aan een gezondere leefomgeving in de IJmond.

De nadelige effecten van de staalindustrie op de gezondheid en de leefomgeving in de IJmond moeten op zo kort mogelijke termijn zoveel mogelijk verminderd worden. Daar zijn keuzes voor nodig, in het bijzonder op het niveau van de Rijksoverheid. Met ons huidige instrumentarium en de inzet die we plegen spannen wij ons maximaal in, maar lopen wij ook tegen de grenzen van onze mogelijkheden aan. Binnen het [Programma Tata Steel 2020-2050](#) zijn wij bezig met het aanscherpen van de vergunningen, waarmee uiterlijk in 2023 de ruimte die wij hebben om strakkere normen te stellen, is ingevuld.

Vanuit gezondheidkundig oogpunt achten wij de huidige normstelling en regelgeving op Europees en Rijksniveau onvoldoende in een complex gebied zoals de IJmond, waarin zich diverse bronnen bevinden. Wij verzoeken de staatssecretaris daarom binnen afzienbare termijn hiertoe de wetgeving aan te passen.

Werken aan een gezondere leefomgeving in de IJmond betekent dat wetten, normen en onze instrumenten daarop moeten zijn toegerust. En dat het Rijk bereid is om aanvullende maatregelen - ook financieel - mogelijk te maken.

Dit geldt ook voor de benodigde transitie naar een duurzaam Tata Steel. Bijvoorbeeld door bij subsidies voor verduurzaming ook de effecten op de leefomgeving en de gezondheid mee te wegen. Wij verwachten dat het Rijk de gezamenlijkheid van deze opgave erkent en betreft in de gesprekken die wij reeds met elkaar voeren.

Tata Steel

Ook Tata Steel zelf blijft aan zet. Het is een verantwoordelijkheid van Tata Steel om te investeren in een gezondere leefomgeving rond het bedrijf en verduurzaming van het bedrijf. De resultaten van het onderzoek van het RIVM laten zien dat hier echt snel stappen in moeten worden gezet. Wij verwachten dat Tata Steel de noodzakelijke investeringen om de reductie van diverse emissies te bewerkstelligen met de grootst mogelijke spoed doorzet.

Onderzoeksresultaten en duiding RIVM

Hierna volgt een uitgebreidere weergave van de resultaten uit het RIVM-rapport. Een reactie daarop van ons college is onder 'Reactie GS en vervolgstappen' opgenomen.

Depositie PAK en metalen buiten en binnen

In Wijk aan Zee, Beverwijk, Velsen-Noord en IJmuiden zijn op de meetlocaties buiten meer PAK en metalen gemeten dan op achtergrondlocaties buiten de IJmond. De meetwaarden in Wijk aan Zee en bij meetstation Reyndersweg (direct aangrenzend aan het Tata Steel terrein) zijn verreweg het hoogst. De hoeveelheden stof zijn op deze locaties gemiddeld tien keer zo groot als het achtergrondniveau. Voor sommige metalen en PAK is de hoeveelheid 20 tot 100 keer meer dan op de achtergrondlocaties. De hoogste waarden in Wijk aan Zee zijn gevonden op de locaties die het dichtst bij het terrein van Tata Steel liggen.

Er zijn ook bij inwoners thuis (binnen) stofmonsters onderzocht. In de vijf onderzochte woningen in Wijk aan Zee is de depositie van PAK en metalen hoger dan in de woning op de achtergrondlocatie. Op andere locaties binnenshuis in de IJmond zijn voor sommige metalen waarden gevonden die (licht) verhoogd zijn in vergelijking met de achtergrondlocatie. De depositie van PAK en metalen binnenshuis is wel veel lager dan buiten op dezelfde meetlocatie (voor PAK gemiddeld 100 keer zo laag, en voor metalen 10 tot 400 keer zo laag) en dragen nauwelijks bij aan de totale hoeveelheid waar mensen aan blootgesteld worden.

Blootstellings- en risicobeoordeling in het kader van gezondheid voor kinderen

Van PAK en verschillende metalen is bekend dat ze een gezondheidsrisico kunnen vormen als mensen ermee in contact komen. Er bestaan verschillende blootstellingsroutes; inhalatie, contact met de huid en inslikken. In dit onderzoek is gekeken naar contact met de huid en inslikken van PAK en metalen door hand-mondcontact. Voor metalen is hierbij inname door hand-mondcontact de belangrijkste blootstellingsroute en voor PAK inname door hand-mondcontact en contact met de huid. Dit is vooral relevant voor kinderen, omdat die binnen en buiten spelen en op die manier de metalen en PAK van de stofdepositie binnen kunnen krijgen. Om uitspraken te kunnen doen over risico's voor gezondheid heeft het RIVM daarom een blootstellingsscenario opgesteld en een risicobeoordeling uitgevoerd op basis van een scenario van spelende kinderen in de leeftijd van één tot en met twaalf jaar.

De risicobeoordeling is door het RIVM uitgevoerd voor de woonlocaties in de IJmond waarbij zowel buitenshuis als binnenshuis de depositie bemonsterd is: Wijk aan Zee (5 locaties), Beverwijk (2 locaties), Velsen-Noord (2 locaties), IJmuiden oost (1 locatie), en IJmuiden sluizen (2 locaties). Bij de risicobeoordeling zijn enkel de mogelijke gezondheidsrisico's ten gevolge van blootstelling aan stofdepositie via de huid en via hand-mondcontact voor kinderen in kaart gebracht. De mogelijke bijkomende gezondheidsrisico's als gevolg van inhalatieblootstelling of orale blootstelling van PAK of metalen via consumptie van gecontamineerde gewassen en dierlijke producten uit de IJmondregio zijn in deze beoordeling niet meegenomen.

PAK

- Het geschatte extra risico door blootstelling aan PAK via gedeponeerd stof ligt tussen het zogenoemde Verwaarloosbaar

Risiconiveau (VR) en het Maximaal Toelaatbaar Risiconiveau (MTR). Dat wil zeggen tussen één extra geval van kanker per miljoen mensen die levenslang blootgesteld worden (VR) en één extra geval van kanker per tienduizend mensen die levenslang blootgesteld worden (MTR).

- Als een waarde – zoals nu voor PAK – boven de VR ligt is het risico niet “verwaarloosbaar”. Er is dus een zeker gezondheidsrisico, dat is onwenselijk. Wel liggen de waarden voor PAK onder de MTR.
- Een extra risico als gevolg van blootstelling aan PAK via gedeponeerde stof kan niet worden uitgesloten (het is boven de VR). Hierbij geldt dat onder normale omstandigheden de blootstelling aan PAK via voeding al vrij hoog is. De bijdrage van blootstelling aan PAK via gedeponeerde stof ten opzichte van de inname via voedsel is beperkt. Desondanks dient extra blootstelling zoveel mogelijk beperkt te worden.

Metalen: lood

- Voor de meeste in de stofmonsters aangetroffen hoeveelheden metalen is geen gezondheidsrisico door blootstelling via neergedaald stof te verwachten, met uitzondering van lood.
- Voor lood overschrijdt de geschatte blootstelling via neergedaald stof de gezondheidkundige grenswaarde, hetgeen ongewenst is voor de gezondheid, met name voor kinderen. In het rapport is meer informatie opgenomen over de mogelijke effecten hiervan op kinderen.
- Voor lood is bekend dat de dagelijkse blootstelling via onder andere voeding en drinkwater al hoger is dan wat als veilig beschouwd wordt. Extra blootstelling – door bijvoorbeeld stofdepositie – dient daarom beperkt te worden.

Voor zowel PAK als lood in de stofdepositie gaat het in het rapport om gezondheidkundige grenswaarden. Dit zijn daarmee niet per definitie ook formeel juridische normen.

Naast de risicoboordeel en of iemand stof wel of niet binnen krijgt, merkt het RIVM nog op dat zichtbare stofdepositie op zichzelf ook tot hinder en bezorgdheid leidt, omdat de leefomgeving als vies en ongezond wordt ervaren. Dat heeft eveneens een negatief gezondheidseffect.

Bronnen

In het rapport is niet uitgebreid gekeken naar mogelijke bronnen van de stofdepositie. Wel geven de resultaten een indicatie dat een aanmerkelijk deel van het neergedaalde stof afkomstig is van het terrein van Tata Steel. Van PAK en verschillende metalen is bekend dat deze kunnen vrijkomen bij processen en uit materiaalopslagen van de staalindustrie. De hoogste waarden PAK en metalen zijn gevonden op locaties die het dichtst bij het terrein van Tata Steel liggen. PAK en metalen kunnen ook afkomstig zijn van andere bronnen zoals verkeer, scheepvaart, andere industrie, houtstook en opwaaiend bodemstof. In een volgend deel van het onderzoek van het RIVM wordt nader ingegaan op de herkomst (bronnen) van stoffen in de leefomgeving. Zowel in de lucht als in neergedaald stof.

Vergelijking eerder onderzoek

In maart 2019 heeft het RIVM onderzoek uitgevoerd naar stofdepositie in Wijk aan Zee naar aanleiding van de zogenoemde grafietregens. Ook in juni 2020 zijn naar aanleiding van meldingen stofmonsters onderzocht. Voor de bron van de grafietregens is medio 2020 een hal bij Tata Steel (Harsco Metals) volledig operationeel geworden. Op hoofdlijnen zijn de met dit onderzoek in het najaar van 2020 gemeten hoeveelheden PAK en metalen vergelijkbaar met de hoeveelheden in de eerdere onderzoeken. Met name in Wijk aan Zee is structureel sprake van een verhoogde depositie van PAK en verschillende metalen.

De risicobeoordeling voor de gezondheid van dit rapport kan niet één op één vergeleken worden met de eerdere onderzoeken. Dat heeft met meerdere aspecten te maken. Een belangrijk punt is dat in 2019 onderzoek is gedaan naar aanleiding van een piek (grafietregens). In dit rapport gaat het om langdurige continue depositie en de daarmee samenhangende blootstelling. Daarnaast is in huidig onderzoek ook gekeken naar de depositie binnenshuis, en worden ook éénjarige kinderen en kinderen tot en met twaalf jaar meegenomen in de blootstellingsbeoordeling.

Reactie GS en vervolgstappen

Het rapport bevestigt ons college in de opgave die we hebben en de inspanningen die we gezamenlijk met andere overheden leveren om de leefomgeving in de IJmond gezonder te maken. Grof stof en ZZS zoals PAK en metalen zijn beide te verminderen “negatieve effecten op de gezondheid en veiligheid in de IJmond” zoals die zijn benoemd in het [Programma Tata Steel 2020 - 2050](#).

We zetten als college voornamelijk in op het verminderen van emissies. Ook die van grof stof en ZZS (waaronder PAK en metalen): wat niet wordt uitgestoten komt ook niet in de vorm van stofdepositie in de leefomgeving terecht. Dat doen wij als volgt:

- De OD NZKG heeft een [Uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel 2020 - 2022](#) opgesteld waar de provincie 2,8 miljoen euro extra voor heeft uitgetrokken. De OD NZKG zet zich maximaal in voor het laten nemen van maatregelen stofschermen, stofmonitoring per windrichting en overkappen van grondstofopslagen.
- Tata Steel moet zich aan verschillende voorschriften houden waarmee de uitstoot van stof wordt gereguleerd. Dat geldt voor zowel puntbronnen (zoals schoorstenen) als voor open bronnen (zoals een kolenopslag). De OD NZKG scherpt vergunningvoorschriften aan om de uitstoot van stof te verminderen. Een concreet voorbeeld is het opnemen van gedragsvoorschriften voor de afhandeling van schroot.
- Er wordt handhavend opgetreden als Tata Steel zich niet aan de vergunning houdt. Op dit moment zijn er verschillende lasten onder dwangsom opgelegd aan Tata Steel om overtredingen op te lossen of te voorkomen, mede op het gebied van stofverspreiding. Het betreft handhaving op gedragsvoorschriften bij de afhandeling van schroot, stofverspreiding bij de BuKa-kranen en het voorkomen van rauwe kooks.
- Er zijn fysieke maatregelen getroffen door de bouw van de Roza-hal bij Harsco en als gevolg van handhaving mitigerende

maatregelen gerealiseerd in de vorm van watersproeiers en papierpulp op menghopen. Dit draagt bij aan de vermindering van de verspreiding van grof stof. In een aantal gevallen is door de OD NZKG ook het strafrechtelijk spoor ingezet door het laten opmaken van een proces-verbaal.

- Met een vergunning en toezicht en handhaving is bij de sinterkoelers van de Sinterfabriek van Tata Steel een stoffilterinstallatie gerealiseerd. Deze is sinds 1 juni 2021 operationeel. De emissie van stof en onder andere lood is hiermee verminderd.
- Voor de uitstoot van ZZS geldt een minimalisatieverplichting, u bent hier over geïnformeerd op 12 mei 2021 (kenmerk 1139599/1613912). Door de uitstoot van ZZS (waaronder PAK en metalen) te beperken zal ook de concentratie van ZZS in stofdepositie afnemen. Een direct resultaat is dat bij de stopmassa en stolpovens hiermee een reductie in PAK-emissie is gerealiseerd.
- De Pelletfabriek is de belangrijkste emissiebron van lood bij Tata Steel. Wij leggen aan Tata Steel met een vergunning verplicht een stikstofmaatregel op die ook zal leiden tot stofreductie, via een filterinstallatie die zorgt dat de emissie van lood, andere ZZS en fijn stof daalt. U bent hier eerder per brief van 8 december 2020 over geïnformeerd (kenmerk 152971/1536892).
- Tata Steel heeft onder andere op aandringen van de provincie Noord-Holland op 25 mei 2021 de planning en verwachte effecten van de Roadmap+ verder geconcretiseerd. Eén van concrete effecten is het verminderen van stofdepositie in Wijk aan Zee met 65% in 2023 ten opzichte van 2021. Verschillende andere maatregelen (waaronder die bij de Pelletfabriek) moeten leiden tot een forse reductie van verschillende ZZS, waaronder die van zware metalen (met 55%). Wij blijven met Tata Steel in gesprek over de uitvoering van de Roadmap+ en dringen aan op een versnelling van met name de maatregel bij de Pelletfabriek. Wij vinden dat de Roadmap+ maatregelen zo snel mogelijk moeten worden uitgevoerd. Zie de [website van Tata Steel](#) voor verdere informatie over de Roadmap+.

Voor gezondheid is meer nodig

Aan het Rijk willen wij nadrukkelijk meegeven dat er keuzes nodig zijn. Keuzes die ervoor zorgen dat er op korte termijn een forse verbetering plaatsvindt in de kwaliteit van de leefomgeving van de IJmond, dat er werk wordt gemaakt van verduurzaming van de staalindustrie en dat de gezondheid van omwonenden een volwaardige plaats krijgt. Als regionale en lokale overheden werken wij met de middelen die wij hebben ten volle aan een verbetering van de situatie. Het wordt echter steeds duidelijker dat met alleen extra inzet op de huidige mogelijkheden binnen vergunningverlening, toezicht en handhaving, wij niet de gezonde leefomgeving in de IJmond gaan bereiken zoals we die gezamenlijk voorstaan.

Vanuit gezondheidskundig oogpunt achten wij de huidige normstelling en regelgeving op Europees en Rijksniveau onvoldoende in een complex gebied zoals de IJmond, waarin zich diverse bronnen bevinden. Wij verzoeken de staatssecretaris daarom binnen afzienbare termijn hiertoe de wetgeving aan te passen. In dit verband vinden wij het een goede ontwikkeling dat de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) momenteel [een onderzoek uitvoert](#) naar de wijze waarop burgers in Nederland

worden beschermd tegen de risico's van industriële uitstoot en lozingen.

Naar aanleiding van het RIVM-briefrapport "Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond" van april 2021 hebben wij een appel op het Rijk gedaan om scherpere regelgeving op te stellen en waar nodig aanvullende maatregelen mogelijk te maken om zo emissies te verminderen en gezamenlijk te werken aan een gezondere leefomgeving in de IJmond. Het zorgen voor een gezondere leefomgeving in de IJmond is namelijk niet enkel een kwestie van scherper vergunnen, goed handhaven en Tata Steel en andere bedrijven stimuleren om schoner te werken.

Normstelling en regelgeving

Ons college heeft met het RIVM-onderzoek van april 2021 geconstateerd dat jaargemiddeld de luchtkwaliteit in de IJmond voldoet aan de geldende wettelijke normen. Dit betekent echter niet automatisch dat er ook sprake is van een gezonde leefomgeving. Een gebied als de IJmond kenmerkt zich door zowel cumulatie van diverse emissies vanuit verschillende bronnen als door piekbelasting die beide niet goed in gemiddelde luchtnormen tot uitdrukking komen. Wij constateren nu aanvullend met dit rapport over stofdepositie dat gezondheidkundige grenswaarden in stofdepositie voor in het bijzonder lood worden overschreden.

Aanvullende maatregelen

Een gezondere leefomgeving in de IJmond is een doel dat bij elke ontwikkeling in de IJmond voor ogen moet blijven staan. Het is belangrijk om de doelen van het Klimaatakkoord te halen. In dat licht beschouwen wij ook de ondertekening van de Expression of Principles van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en Tata Steel. Daarnaast wordt er, mede op verzoek van provincie Noord-Holland, gewerkt aan een [haalbaarheidsstudie](#) waarin twee verschillende routes voor de verduurzaming van Tata Steel worden vergeleken. Parallel daaraan doet het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat (I&W) een onderzoek naar de effecten op de gezondheid van beide routes. Echter, een reductie van de CO₂-uitstoot levert niet per definitie ook een verbetering van de gezondheid op. Wij vinden het dan ook een goede ontwikkeling dat I&W specifiek naar de effecten op de gezondheid kijkt van beide verduurzamingsroutes. Wij hebben ons hier de afgelopen maanden voortdurend hard voor gemaakt.

Voor gezondheid en een betere leefomgeving in de IJmond is op korte termijn meer nodig. Wij willen samen met het Rijk - als gezamenlijke overheden — en samen met Tata Steel onderzoeken welke concrete maatregelen nodig zijn voor een gezondere leefomgeving. Het gaat daarbij voor ons nadrukkelijk ook om steun voor maatregelen die momenteel niet wettelijk afdwingbaar zijn, maar die wel veel gezondheidswinst op kunnen leveren.

Tot slot

Donderdag 26 augustus jongstleden hebben wij kennis genomen van de reactie van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat op onze brief van 14 april 2021 inzake het eerste deel van het gezondheidsonderzoek van het RIVM. In onze brief aan de staatssecretaris naar aanleiding van het voorliggende tweede deel van

het onderzoek -die u als bijlage bij deze brief treft- gaan wij hier kort op in.

Verder volgt naar verwachting in het najaar van 2021 het derde deel van het RIVM gezondheidsonderzoek waarmee door bron- en patroonherkenning wordt getracht verder inzicht te krijgen in de bijdragen van verschillende emissiebronnen aan de concentraties van stoffen in de lucht die mensen kunnen inademen. Ook in het nu voorliggende rapport zit een korte indicatie van stofbronnen, in het rapport van het najaar komt dit uitgebreider aan de orde. Dit kan aanknopingspunten geven voor een gerichter gesprek over effectieve aanvullende maatregelen.

Wij begrijpen dat dit rapport vragen en zorgen oproept bij de inwoners in de IJmond. Wij organiseren daarom op donderdagavond 2 september 2021 om 19.30 uur een online webinar met een presentatie door het RIVM. Ook is er dan gelegenheid om vragen te stellen. Dit webinar is ook voor uw leden toegankelijk. Hiernaast organiseren de IJmondgemeenten op vrijdagavond 3 september 2021 om 20:00 uur een online webinar voor de raadsleden van Velsen, Beverwijk en Heemskerk. Ook hier verzorgt RIVM een presentatie en krijgen de raadsleden de gelegenheid om vragen te stellen. Uw leden zijn bij dit webinar eveneens welkom.

Een afschrift van deze brief is gestuurd naar de minister van Economische Zaken en Klimaat, de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en aan de Onderzoeksraad voor Veiligheid.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

3 bijlagen

Aanleiding & context gezondheidsonderzoek IJmond

Depositieonderzoek IJmond 2020. *Monsternamen, analyse en risicobeoordeling van PAK en metalen in neergedaald stof binnen- en buitenshuis in de IJmondregio*

Brief aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat

Bijlage 1: Aanleiding & context gezondheidsonderzoek IJmond

De zogenoemde grafietregens in 2018/2019 zorgden voor een toename van de zorgen van omwonenden van Tata Steel, met name in Wijk aan Zee. De provincie Noord-Holland gaf het RIVM toen opdracht onderzoek te doen naar de grafietregens. De vragen en zorgen van omwonenden van Tata Steel waren echter breder dan alleen over de grafietregens.

Een deel van die vragen is beantwoord met het project '[Grafietregen en gezondheid](#)' dat in de eerste helft van 2019 is uitgevoerd. Daarnaast is een deel van vragen beantwoord op [basis van bestaande kennis](#). De nog openstaande vragen heeft het RIVM samen met een klankbordgroep van bewoners en experts in kaart gebracht. Op basis daarvan zijn acht onderzoeksopties geformuleerd, verdeeld in drie clusters. Dit [onderzoeksvoorstel](#) van het RIVM voor het gezondheidsonderzoek in de IJmond bestaat uit:

Cluster A:

- Depositie (neerslag van stof in de leefomgeving)
- Luchtkwaliteit en inhaleerbare fractie op ervaren (on)gezonde dagen
- Acute gezondheidsklachten

Cluster B:

- Eten uit de moestuin / bramen uit de duinen / dierlijke producten
- Biomonitoring bloedwaarden

Cluster C:

- Vervolgonderzoek grafietregen
- Chronische klachten
- Angst en stress

Op 15 oktober 2019 hebben wij het RIVM opdracht gegeven om te starten met een voorbereidend "basisonderzoek" op basis van het onderzoeksvoorstel (1278459/1278460). In maart 2020 heeft het RIVM samen met de klankbordgroep van bewoners en experts advies uitgebracht over de invulling van het vervolgonderzoek. De provincie Noord-Holland en de IJmondgemeenten hebben [dit advies in april 2020 1 op 1 overgenomen](#) en het RIVM opdracht gegeven om verder onderzoek te doen naar de onderwerpen uit Cluster A (1285438/1400167).

Het eerste onderdeel was het briefrapport "[Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond](#)". U bent hier op 14 april 2021 over geïnformeerd (1606307/1606516). Dat briefrapport betrof tussentijdse resultaten met betrekking tot twee onderwerpen uit cluster A, te weten luchtkwaliteit en inhaleerbare fractie op ervaren (on)gezonde dagen en acute gezondheidsklachten.

Het voorliggende rapport betreft het onderdeel "Depositie (neerslag van stof in de omgeving)" van cluster A. Het onderzoeksobject is gelijk aan dat van het project '[Grafietregen en gezondheid](#)' uit 2019, namelijk stofdepositie. Het voorliggende rapport is echter veel uitgebreider dan het project "Grafietregen en gezondheid".

Naar verwachting in het najaar van 2021 volgt een vervolg op het onderdeel "Luchtkwaliteit en inhaleerbare fractie op ervaren (on)gezonde dagen" waarmee door bron- en patroonherkenning wordt getracht verder inzicht te krijgen in de bijdragen van verschillende

emissiebronnen aan de concentraties van stoffen in de lucht die mensen kunnen inademen. Ook in het nu voorliggende rapport zit een korte indicatie van stofbronnen, in het rapport van het najaar komt dit uitgebreider aan de orde.

Over de onderdelen van cluster B moet nog besluitvorming plaatsvinden. De invloed van grof stof dat zit op eten uit de moestuin en op bramen uit de duinen kan in dat onderdeel worden onderzocht. Dat is geen onderdeel van dit rapport.

Voor meer informatie over eerdere onderzoeken en de samenhang daartussen verwijzen wij naar https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Gezonde_leefomgeving_Milieu/Projecten/Tata_Steel/Gezondheid_in_de_IJmond.